

Miskolc

AZ

ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 2-ÁN

MISKOLCZON TARTOTT ŐSZI

KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

SZALÓCZY PÁL

egyházmegyei főjegyző.

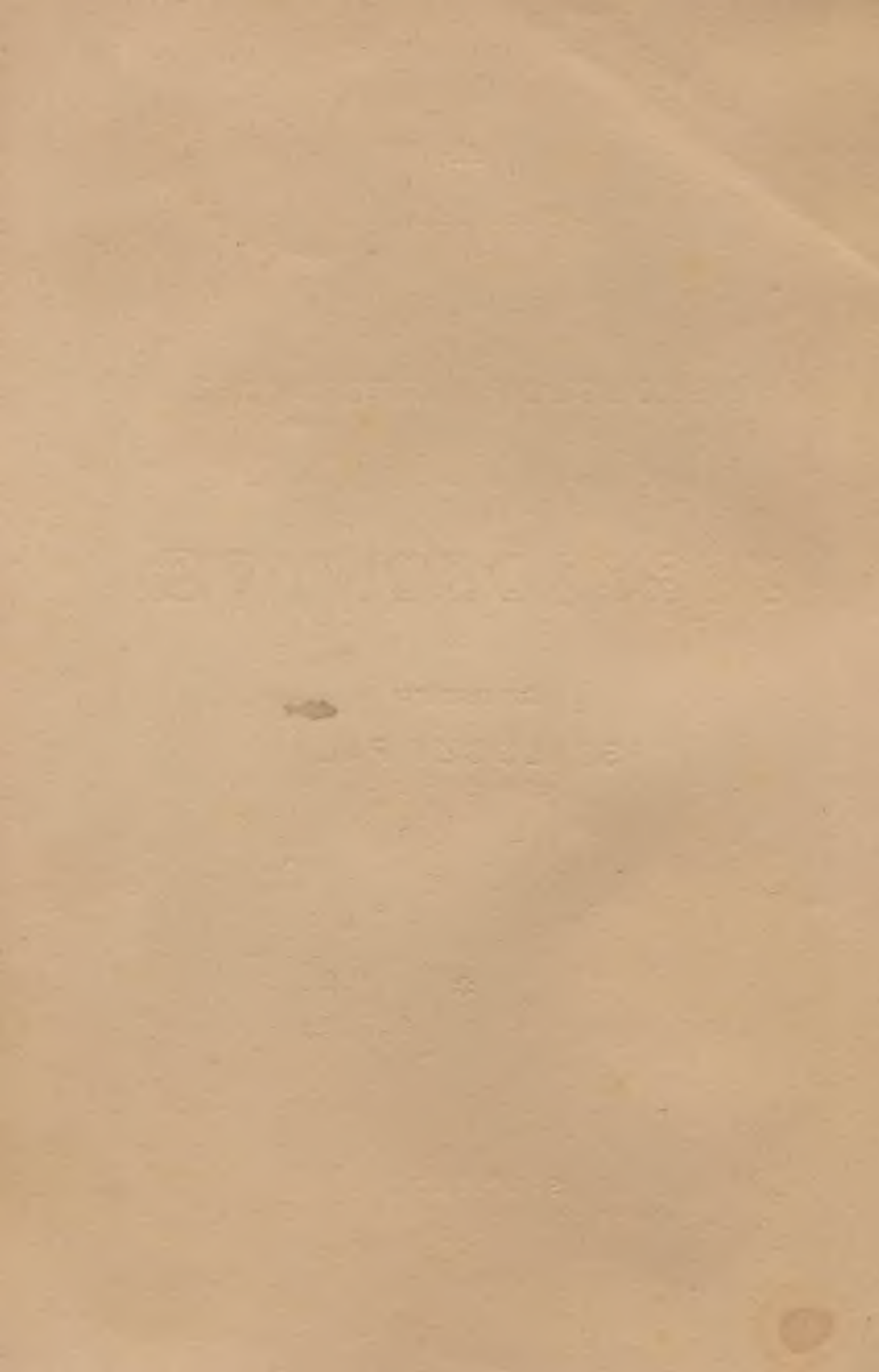
*

SÁROSPATAK.

Nyomtatta Steinfeld Jenő, az ev. ref. főiskola betűivel.

1897.

AZ

ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897. ÉVI SZEPTEMBER HÓ 2-ÁN

MISKOLCZON TARTOTT ŐSZI

KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

SZALÓCZY PÁL

egyházmegyei főjegyző.

*

SÁROSPATAK.

Nyomtatta Steinfeld Jenő, az ev. ref. főiskola betűivel,

1897.

AZ ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897. SZEPTEMBER HÓ 2-ÁN

MISKOLCZON TARTOTTA MEG ŐSZI

KÖZGYÜLÉSÉT

TÓTH DÁNIEL esperes és BÁRÓ VAY ELEMÉR egyház-
megyei gondnok kettős elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Maklárý Károly, Nagy Ignác, Fekete József, Sólyom Gyula, Kerekes József, Bodolay István, egyházi-, Szathmáry Király Pál, Pappszász Lajos, Mikuleczky István és Fodor Pál világi tanácsbírák; Kérészy Barna, Apostol Bertalan, Vattay István, Halász József, Horváth Bertalan, Kazay Sándor, Fekete Gyula, Béky József lelkészek; Fodor Gyula h.-lelkész; Baksa Lajos tanító, mint a tanító testület képviselője; s.-lelkészek, tanítók és egyházi küldöttek.

Jegyzők: *Szalóczy Pál* egyházi-, *Dr. Németh Imre* világi főjegyzők; *Illyés János* egyházi-, *Husztý Béla* világi aljegyzők.

I. Elnöklő esperesünk, ez alkalommal is a buzgó imádság szárnyain emelte lelkünket a minden jó adományok kiapadhatatlan kútfejéhez, Istenhez, áldást kérve úgy közegyházunkra, mint jelen tanácskozásunkban elménk és szívünk minden jó munkájára. Az ima elhangzása után, egyházmegyénk gondnoka a jelenlevőket üdvözölvén,

a gyűlést megnyitottnak nyilvánította.

2. Esperes felolvassa a múlt félévről szerkesztett s egyházi és iskolai viszonyainkat ismertető hivatalos jelentését, a mint alább egész terjedelmében következik:

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Múlt tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk óta egyházmegyénk kebelében történt eseményeket s az általam végzett és ezen egyházmegyei közgyűlés jóváhagyó határozatát igénylő ügyeket, következőkben terjesztem elő.

Mindjárt egyházmegyei gyűlésünk után tettek folyóvá az ez évi domesztikai segélyek. Egyházmegyénkből segélyt kaptak az aranyosi és sályi egyházak, 50—50 frtot, s a felső-ábrányi egyház tőke-segélyben 35 frtot. Az egyházmegyénk által a domesztikai pénztárba befizetett 2331 frt 34 krból visszajött tehát egyházmegyénk részére 135 frt. Az állam által adott rendkívüli segélyből egyházkerületünk részére jutott 7335 frtból a convent által megállapított kiosztási kulcs szerint kapott egyházmegyénk 180 frtot; s ebből Somodi János, heő-bábai lelkész 60 frtot, Bársony György, heő-szalontai lelkész 45 frtot, Béky József, lőrinczfalvi káplántanító 45 frtot, Czecz András, segéd-lelkész 30 frtot. Midőn ezeket a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlésnek tudomására hozom, eltekintve most a rendkívüli államsegély kérdésétől s annak kiosztási módjáról — bár sokat lehetne erről is mondani — ez úttal nem szólva, épen jelen viszonyaink között el nem hallgathatom, hogy a mint ezt már egy jelentésemben felemlítettem, az országos domesztika megalapításakor, mint erre azok, kik azon időben már egyházi ügyekkel foglalkoztak, bizonyára emlékezni fognak, irodalmi téren erős harcz folyt a központosítók és azok között, kik a domesztikába fizetett összegek egy részét az egyházmegyéknél s illetőleg egyházkerületeknél kívánták

hagyni, hogy azok egyes egyházaikon s egyházi hivatalnokaikon, minthogy azoknak szükségeit legjobban és közvetlenül ismerik, maguk segíthessenek. A debreczeni zsinat a domesztikára nézve is a központosítást fogadta el; s ime most ott állunk, hogy halaszthatatlan építkezéseket teljesítő vagy csapások által sújtott és sürgős segílyre szorult egyházaink s egyházi hivatalnokaink, hiába zörgetnek nálunk; látjuk az égető szükségét, de nem segíthetünk rajtuk, mert nem rendelkezünk ilyen czélokra egyetlen forint felett sem. Hát én részemről károsnak tartom ezt az állapotot legalább reánk nézve anyagi tekintetben is; de még inkább annak tartom, és pedig általánosan szellemi és erkölcsi tekintetben; mert egyrészt, ha minden pénz, minden rendelkezési jog egymás után a központba foly össze: hová lesz akkor a részeknek, a kerületeknek és egyházmegyéknek önállósága, másrésztől meg — szomorú, de igaz dolog! hogy már most is oda jutottunk ez által a rendszer által, hogy az egyes egyházak, egyházmegyék, sőt egyházkerületek is egymásra árvereznek, hogy melyik a szegényebb, mert hát ott a központban nem ismerhetik az egyházak s egyházmegyék viszonyait s az nyeri meg a segílyt, amelyik legkiáltóbb színekkel tudja lefesteni szükségeit.

Múlt tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 43-ik pontjában megbízta az elnökséget, hogy szigorú vizsgálatot indítson ama botrányos eset tárgyában, hogy Fejes József nemes-bikki tanító leánya a polgári házasság megkötése után az egyházi esketést és megáldást nem vette igénybe. Miután Bodolay István, mező-csáthi lelkész úr hozzám küldött hivatalos levele szerint az egyházi esketés és megáldás folyó év május hava 10-ik napján Mező-Csáthon megtörtént; s miután Fejes József tanító úr szintén hozzám küldött hivatalos levelében a vallástalanság vádja alól magát mentve s igaz vallásosságát tetteinek, viselkedésének előtüntetésével bizonyítva, azt, hogy leánya az egyházi esketésben s megáldásban csak később részeseülhetett, azon házasságnál előfordult körülmények kényszerítő s általa el nem hárítható következményének tulajdonítja: ezen okoknál fogva az elnökség nem látta szükségét a vizsgálat megindításának; s felkérem az egyházmegyei közgyűlést, hogy az elnökség ezen eljárását tudomásul venni s maga részéről is helybenhagyni sziveskedjék.

Múlt tavaszi egyházkerületi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 20-ik pontjában felhívja az egyházmegyéket, hogy levéltáraik rendezéséről gondoskodjanak s az eredményt időnként jelentsék a kerületnek. Ezen egyházkerületi határozat értelmében egyházmegyénk levéltárának rendezését munkába vettem. Szomoruan jelenthetem, hogy az egyházmegye bel- és kül-életét, az egyházak szellemi és anyagi állapotát leghívebben visszatükröző visitationalis jegyzőkönyvek is több évekről hiányzanak. A harminczas és negyvenes évekről, csak egy pár hiány van; de már az ötvenes és hatvanas évekről több nincs meg; a hetvenes és nyolczvanas évekről valók is hiányosak. Jellemző, mit e tekintetben egyik volt esperesünk ír utódjához a hatvanas évek elején. „Az évenkénti látogatás jegyzőkönyvei — úgymond — még nálam vannak s itt is maradnak, míg azokat újra átböngésem, különben azok kettős, némely évben hármás párban is megiratva lévén s az archivumba is betéttve, ha itt maradna sem nagy baj. Majd ha velök dolgom végezem, beviszem a tractus miskolczi rejtekébe, lomnak“. Ugy látszik nem hozta be, mert egész esperessége idejéről nincs egy sem. Reményem van azonban ahoz, hogy az egyházkerületnek Sárospatakra szállított levéltári iratai között feltalálható lesz számos példány visitationalis jegyzőkönyveinkből; személyesen fogok ezen ügyben eljárni. Különben a meglevők évek szerint osztályozva s elhelyezve vannak; az okmányok szintén évek szerint osztályozva, részben ki is selejtezve 10 fiókban vannak elhelyezve, körülbelől 4 ezer darab. Gondosabb selejtezésük és lajstromozásuk ezután következik.

Meg kell itt emlékeznem azon körülményről, hogy az egyházmegyénk lelkészei által ezen 1897-ik évre az országos ev. ref. lelkészi özvegy-árva-gyám tárba fizetendő összegekről szóló s a „végrehajtó bizottsághoz“ felküldött „Kimutatást“ ezen bizottság helybenhagyó aláírásával június 21-ik napján vevén, másnap Sólyom Lajos úrhoz, mint egyházmegyei pénzkezelőhöz Ónodba elküldöttem. Napok multán jutott tudomásomra, hogy ő ezt meg nem kapta. Miután a postahivatal elismerte, hogy a levelet, egy másik hivatalos levéllel, mely rendeltési helyére eljutott, valóban átvette, nyomozatot indítottak, de annak semmi eredménye nem lett. A „kimutatást“ tehát, mely különben tavaszi jegyzőkönyvünkben is közölve

van, a végrehajtó bizottsághoz egy példányban újra felküldöttem, de ez még ez ideig vissza nem érkezett.

A halál is kivette ebben a félévben áldozatát közülünk. Tamko Ferencz, mező-keresztesi lelkész-társunk, ki egy ideig, mint aljegyző is szolgált a egyházmegyénket, július hó 21-én meghalt. A mint mindnyájan tudjuk, megváltás volt reá nézve évekig tartó kínos betegsége s teljes tehetetlensége folytán a halál. A megboldogult nagy szorgalommal futván meg tanulói pályáját Miskolczon és Sárospatakon s ezen helyeken szerzett bő ismereteit külföldi egyetemeken is gyarapítván, valóban tudományos készütségű s e mellett szónoki tehetséggel is megáldott lelkészeink sorába tartozott. Azt hiszem, közgyűlésünk óhaját fejezem ki azzal, hogy emléke jegyzőkönyvünkben is megörökíttessék.

A megüresült mező-keresztesi lelkészi állomásról a helyettes lelkész, Gaal Ferencz úr az egyházi törvények értelmében elrendeltetését kérvén, őt ideiglenesen Poroszlóra s helyébe Mező-Keresztesre szintén ideiglenesen Czecz András segéd-lelkészt elrendeltem.

Gaal Péter, tiszta-oszlári ideiglenes tanítót, a presbyterium kérelme folytán, az egyházi törvények értelmében, második évre megerősítettem.

Szathmáry Ferencz, hevesi, Vágó Imre, andornaki tanítóknak s Szentpéteri Pál, dorogmai segéd-tanítóknak kik egyházmegyénk kebeléből távoztak, az elbocsátó levelet kiadtam.

Jelentem végül, hogy a dorogmai második tanítói állomás 400 frtra való kiegészítésére 166 frt államsegély engedélyeztetett.

Pásztor Miklós, miskolczi és Győry Sándor dorogmai tanítók nyugdíjaztattak.

Ezen esperesi jelentés, úgy is, mint a hivatali ügybuzgóság fáradhatatlan tevékenységének beszélő bizonyossága, úgy is, mint egyházi közéletünk szellemi és anyagi állapotainak híven megalkotott képe, méltányló elismeréssel vétetik tudomásul. Különösen megnyugvással értesül közgyűlésünk ezen jelentésből arról, hogy a múlt tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 43-ik pontjában, Fejes József nemes-bikki tanító ellen, az elnökség által elrendelendő vizsgálatot, az

akkor méltán nagy feltűnést keltett botrányos cset későbbi teljes jóvátétele következtében, nem kellett foganatosítani.

Ugyancsak a jelentés kapcsán, a midőn néhai Tamko Ferencz, volt mező-keresztési lelkészárunk halála felett, fájdalmas részvétét nyilvánítja egyházmegyei közgyűlésünk, a megboldogult férfi emlékét, ki nemcsak mint aljegyző szolgálta egykor egyházmegyénket, hanem mint valóban tudományosan készült s kiváló szónoki tehetséggel megáldott pap, lelkési karunk egyik tisztelt alakja volt, — jegyzőkönyvünkben is megörökíteni határozza.

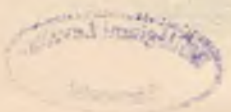
3. Dr. Németh Imre, miskolci ügyvéd, egyházmegyénknek már előbb megválasztott világi főjegyzője, ki családi körülményei miatt tavaszi közgyűlésünkön jelen nem lehetett s kinek beerősítése épen ezért jelen gyűlésünkre halasztatott; továbbá Illyés János, harsányi lelkész, ki a tavaszi közgyűlésünk 5-ik számú határozata értelmében elrendelt szavazás eredményének megállapítására kiküldött bizottság jegyzőkönyvének tanúsága szerint 58 szavazat közül 42 szavazattal, egyházmegyei egyházi aljegyzőnek megválasztatott; az elnökség által felhivatnak hivataluk ünnepélyes elfoglalására, illetőleg a hivatalos eskü letételére.

Dr. Németh Imre, megválasztott világi főjegyző, valamint Illyés János megválasztott egyházi aljegyző, miután a hivatalos esküt letették, a személyük iránt nyilvánított bizalomért őszinte köszönetet mondva, hivatalos kötelességeik teljesítésére tett ígéretük s úgy a jelenlevők, mint az elnökség szíves üdvözlése között helyüket elfoglalják.

4. A világi tanácsbírószagra elrendelt szűkebb körű szavazás eredménye, a szavazatbontó bizottság által folyó évi szept. hó 1-én felvett s felolvasott jegyzőkönyv szerint a következő:

Beadatott összesen 58 szavazat, melyből Sturmman György 39, Fejér Endre 19 szavazatot nyert; ekként

Sturmman György megválasztott világi tanácsbíróul kimondatik s értesítése jegyzőkönyvi kivonaton elrendeltetik.

5. Fölvastatott a Lőrinczfalván 1897. június 20-án tartott egyházi közgyűlés lelkésztanítói választás jegyzőkönyve, melyből Béky József segédlelkész meghívás útján való egyhangu megválasztása tűnik ki.

A szabályszerűleg lefolyt s törvényes időben nem kifogásolt meghívás útjani választás folytán, egyházmegyei közgyűlésünk Béky Józsefet Lőrinczfalva megválasztott lelkésztanítójául megerősíti.

6. A hevesi, kisgyőri és dorogmai tanítóválasztási jegyzőkönyvek s a tanítók beerősítését célzó kérvények felolvasva rendben találtattak.

Galgóczy Béla a hevesi, Lábás Bertalan a kisgyőri és Fejes József a dorogmai egyházak tanítóit beerősítették.

7. Olvastatott a heő-papii egyháztanácsnak a múlt tavaszi közgyűlésnek 45. számú határozata folytán, kinlévőségei biztosítása tárgyában fölterjesztett jelentése.

Ezen jelentés folytán egyházmegyei közgyűlésünk tudomásul veszi, hogy a heő-papii egyház birtokában 45 drb. magtári tartozásokról szóló kötvény létezik, a melyek közül 3 drb. kivételével, 42 drb. jótállási nyilatkozattal és egyébként is teljes szabályszerűséggel van felszerelve, úgy hogy ezek minden tekintetben biztosított követelésnek tekintendők.

Azt is tudomásul veszi közgyűlésünk, hogy nevezett egyház előjáróságának nem sikerült a felmaradt 3 kötvényt jótállási nyilatkozatokkal ellátni s hogy ennek folytán a presbyterium, ezen kötvények értékének behajtását határozta el, esetleg a bírói eljárás igénybevételével is.

Az egyházlátogatási küldöttség pedig utasítatik, hogy a fenti tényekről meggyőződést szerezzen.

8. Olvastatott a cserépfalusi egyház presbyteriumának tavaszi közgyűlésünk 49. számú utasítása folytán, az egyház tulajdonát képező földeknek az egyház nevére íratása tárgyában, közgyűlésünkhöz betérjesztett jelentése.

Mivel az egyháztanács azon értesülése, hogy a telekkönyvek átalakítása, illetőleg az új betétek szerkesztése a jövő év folyamán Cserépfaluban is kezdetét fogja venni, teljesen téves, s mivel ilyen telekkönyvi munkálatok a közel jövőben nem is várhatók, főleg pedig mert nem nézheti, hogy az egyház tulajdonát képező ingatlanok ezentúl is rendezetlen telekkönyvi viszonyok mellett kezeltesse: egyházmegyei közgyűlésünk útasítja a cserépfalusi egyháztanácsot, hogy a rendelkezésére álló okmányok alapján, esetleg az 1892. évi 27. t.-cz. utmutatása szerinti eljárással, tényleges birtoklás jogcímén haladéktalanul tegye meg a szükséges lépéseket arra nézve, hogy a Szász-Coburg herczeg által az egyháznak már régen tulajdonába bocsátott ingatlanokat, — s esetleg más, rendezetlen telekkönyvi állapot mellett kezelt vagyont is — azonnal megindítandó eljárással telekkönyvileg írassa át az egyház nevére, s ennek megtörténtéről a vonatkozó iratok beküldése mellett, az egyház jelentését elvárja; kimondja egyszersmind az illető egyháztanáccsal szemben már ez uttal a felelőséget mindazon károkért, melyek a fenti késlekedésből az egyházat esetleg érhetik.

9. Múlt tavaszi közgyűlésünk, 52. számú jegyzőkönyvi határozatával néhai Szabó József, vattai tanító özvegyét 5 frt 81 kr. tanítói regále kártalanítási hátrálék visszafizetésére kötelezte. Az özvegy nyomasztó anyagi helyzetére való tekintettel a vattai egyház presbyteriuma a befizetésre, 1897. év végéig haladékot adott.

Tudomásul vétetik.

10. A geszti egyház előjárósága jelenti, hogy tavaszi közgyűlésünk 51-ik jegyzőkönyvi pontja folytán rendezésre utalt magtári tartozási kötvényeit rendbehozta.

Tudomásul vétetik azzal, hogy az egyházlátogatási küldöttség felülvizsgálás utján a kötvények rendben létét jegyzőkönyvileg állapítsa meg.

II. A tiszta-oszlári egyház, hivatkozva a közel múltban eszközölt nagyobb építkezéseire, a hívek áldozatkészségének kimerült voltára, az egyházi adózás megbírhatlan nagyságára és a küszöbön álló épületjavítások égető szükségére: 200 frt domesztikai segélyre kéri magát ajánlatni.

Közgyűlésünk a törekvő kis egyházat, a kérvényben felhozott indokok alapján, 200 frt domesztikai segélyre ajánlja.

12. A heő-bábai egyház csekély számú népességére, rendkívül szegény volta mellett, építkezésekből származó adósságára való hivatkozással, annak törlesztésére domesztikai tőkesegélyért folyamodik.

Folyamodó egyház, tekintettel arra, hogy egy gazdag és térítési célokra szolgáló alapítvánnyal bíró róm. kath. egyházzal szemben, önerejéből a létfenntartás nehézségeivel sem tud megküzdeni, már tavaszi közgyűlésünk 44. számú határozatával épen ez oknál fogva tőkesegély kérésre utasítatván: melegen ajánlatik.

13. A vattai egyház 2400 frt kölcsön tartozásának megfizetése céljából, a megbírhatlan egyházi adóval megterhelt hívek kimerült helyzetére való hivatkozással 2400 frt domesztikai tőke-segélyért folyamodik.

Folyamodó egyház az ide vonatkozó közgyűlési és presbyteriumi jegyzőkönyveket melékelvén, melyek a felhozott indokok valóságát kellőleg igazolják: 2400 frt domesztikai tőke-segélyre ajánlatik.

14. Tokaji Nagy Lajos, felső-ábrányi lelkész, közgyűlésünkhöz intézett kérvényében hivatkozva nagyszámu családjára, csekély jövedelmére, különösen a folyó évi julius 1-én egész határukat teljesen tönkre vert jégvihar által szenvedett kárára, valamint tavaszi közgyűlésünk 50-ik számú határozatában ígért támogatására: 200 frt domesztikai segélyt kérő folyamodványának ajánlásáért esedezik.

Közgyűlésünk, ismeretes lévén előtte a folyamodó szorongatott helyzete, kérelmének készségesen helyet ad s őt 200 frt domesztikai segélyre melegen ajánlja.

15. A felső-ábrányi egyház előljárósága, 700 frt adósságának törlesztése céljából, hivatkozva a folyó évi július hó 1-én dühöngött, pusztító jégzápor által okozott szörnyű csapásra, mely nemcsak az egyház híveit, de magát az egyházat is a föld poráig sújtotta az által, hogy 15 hold szántó-földjének szép reményekre jogosító buza-vetését, melyhez a vető-magot az egyházhívek áldozatkészsége szolgáltatta s melyből kedvező termés esetén, az egyház összes adósságát kifizethette volna, teljesen megsemmisítette, az iránt esedezik közgyűlésünkhöz, hogy a főtisztelendő egyházkerülethez benyújtott segélykérő folyamodványát hathatósan támogatni s tavaszi közgyűlésünk 50-ik számú határozata értelmében, a nagy megpróbáltatásra hívott kis egyházat 200 frt domesztikai segélyre melegen ajánlani kegyeskedjék.

Közgyűlésünk méltányolva ezen lelkes és a közel múltban erejét meghaladó áldozatokat hozott kis egyház megdöbbentő állapotát, készséggel támogatja a főtisztelendő egyházkerülethez benyújtott segélykérő folyamodványát, valamint 200 frt domesztikai segélyre melegen ajánlja.

16. A tibold-daróczi leány egyház, roskadozó templomának megújítása céljából, a közel múltban eszközölt nagyobb mérvű építkezésnél hozott áldozataira s a különben is szegény sorsu hívek anyagi erejének ilyen módon kimerült voltára való hivatkozással azt kérelmezi közgyűlésünktől, hogy nevezett leányegyház 410 frtos domesztikai segélyért benyújtott folyamodványát, pártolólágg ajánlani méltóztassék.

Közgyűlésünk, bár méltányoló elismeréssel viseltetik a törekvő kis leányegyház buzgóság-szülte áldozatai iránt; de tekintve azt, hogy a küszöbön álló templomjavítással szemben 1500 frt készpénzzel rendelkezik, a kért összeg helyett 200 frt domesztikai segélyre melegen ajánlja.

17. A noszvaji egyház, arra való hivatkozással, hogy rövid néhány év alatt tizezer frtra menő költség erejéig volt kénytelen építkezni, mely tetemes áldozat a hívek buzgóságán kívül semmiféle más jövedelemmel nem rendelkező egyházat az anyagi tönk szélére juttatta: még mindig fenálló 1300 frt adóssága törlesztése céljából 500 frt domesztikai segélyért esedezik.

Folyamodó egyház, a felhozott indokok alapján 500 frt domesztikai segélyre melegen ajánltatik.

18. Somodi János, heő-bábai lelkész, ismeretes szegénységére, kis leánya gyógyítása, majd elhalálozásából származó tetemes költségére, ez idei rossz termésére való hivatkozással 100 frt domesztikai segélyért folyamodik.

Folyamodó lelkész, a felhozott indokoknál fogva 100 frt domesztikai segélyre ajánltatik.

19. Kazai Sándor, maklári lelkész csekély jövedelmére, híveinek folyton apadó számára, a családjában előfordult betegségekől származó adósságára, valamint 22 község területén fekvő szórvényaiban teljesítendő fuvarkötségeire való hivatkozással domesztikai állandó segélyeztetésre kéri magát ajánltatni.

Közgyűlésünk folyamodó lelkészt, a kérvényében felhozott indokok alapján 200 frt. domesztikai segélyre ajánlja.

20. Olvastatott özv. Tamko Ferenczné kérvénye, a férje halála folytán részére, egyházi törvényeink által biztosított csonka és kegyeleti év tárgyában.

Bár néhai Tamkó Ferencz mező-keresztesi volt lelkész halála előtt több évvel, oly súlyos betegségben szenvedett, hogy lelkészi teendők végzésére képtelen volt s ezért mellé feles lelkész volt kirendelve: az egyházmegyei közgyűlés mégis azon véleményben van, hogy ezen tény nem szüntette meg a néhai lelkész özvegye számára egyházi törvényeink által biztosított csonka és kegyeleti évekhez s az ezek által biztosított vagyoni előnyökhöz való jogát, s ezért a felés lelkészi állást, Tamko Ferencz halálával beszüntnek mondván ki, özvegyét a csonka év előnyeiben részesíttetni kívánja, és mert a lelkészi teendők elvégzésétől eltekinteni nem lehet, — felkéri az esperesi hivatalt: intézkedjék saját hatáskörében a Tamko Ferencz halála által megürrült lelkészi teendőknek segéd-lelkész kirendelése által leendő ellátása iránt.

21. A böcsi egyház presbyteriuma beterjeszti azon egyháztanácsi és közgyűlési határozatokat, melyekben újjá építendő parochiája költségeinek fedezésére 6000 frtnak kivetését határozza el oly módon, hogy minden párbér fizető egyháztag fizessen alapdíj gyanánt 6 frtot, s ezen kívül állami adójának annyi százalékát, a mennyiből a 6000 frtnyi építési összeg kitelik. A kivetett összeg 3 év alatt fizethető; de a ki az első évben mind ki nem fizeti: annak a második és harmadik évben a fentmaradt összeg után 6⁰/₀ kamat számíttatik. Ezen fizetési kulcs jóváhagyása mellett kérelmezi az egyháztanács, hogy az építkezésnek a jövő tavasszal való megkezdhetése czéljából 3000 frt egyházkerületi kölcsön felvehetése engedélyeztessék.

Közgyűlésünk jóváhagyja a böcsi presbyterium és közgyűlés beterjesztett fizetési módzatait; valamint engedélyt ad a 3000 frt kölcsön felvételére, elvárván, hogy annak idejében az építendő parochia tervrajza és költségvetése az egyházmegyei gyűlésre beterjesztessék.

22. A kisgyőri egyház tanítói díjlevele 5-ik pontját megváltoztatni, illetőleg oda módosítani kéri, hogy abban az egyház részéről kiszolgáltatni felvett 13 szeker tűzifa helyett, csak annak kivágatása, méterbe rakása s beszállítása vétessék fel egyházi kötelességül, mivel a tűzi fát tagosításig úgy a lelkésznek, mint a tanítónak a kincstár adományozta; tagosításkor pedig annak fejében a lelkész 4., a tanító 2 kath. hold erdő üzemterv szerinti használatát kapta kiegyenlítésül s az egyházat ekként mindenkor csak is a kivágás, méterbe rakás s beszállítási munkálatok terhelték.

Egyházmegyei közgyűlés tudomással bír arról, hogy a lelkészi és tanítói tűzi fa szolgálmány tagosításig a kincstár adományozásából került ki; meggyőződést szerzett arról, hogy tagosításkor annak ellenértékeül a kincstár által a lelkész részére 4., a tanítónak pedig 2 kat. hold erdő üzemterv szerinti használata adatott meg: a kérvényezett tanítói díjlevél 5. pontjának megváltoztatását azon értelemben hagyja jóvá a maga részéről, hogy abban az egyházat terhelőleg, a múlt gyakorlat szerint csak 13 szeker tűzi fa kivágása, méterbe rakása és beszállítása

vétessék fel, — utasítván egyúttal a kisgyőri egyház presbyteriumát, hogy mivel a tagosítási tárgyalás alkalmával az egyházi előljárási érdek telensége folytán lett a 4., illetve 2. holdban megállapított erdő üzemterv szerinti használat az addigi adományozás, igazán nagyon csekély ellenértekeül megállapítva: esetről-esetre kérvényezzen a kincstárnál az évi egyházi fa-szükséglet kiutalványozása iránt. A díjlevél, a fenti értelemben leendő módosítás céljából a főtisztelendő egyházkerülethez pártolólag terjesztetik fel.

23. A dorogmai egyház presbyteriuma, az eddig természetben fizetett tandíjat pénzre változtatván, az ujonnan szervezett két tanítói állomás díjlevelét 3—3 példányban megerősítés és a főtisztelendő egyházkerület által leendő jóváhagyás végett, beterjeszti.

Közgyűlésünk, miután a mellékelt régi díjlevélből, valamint a közgyűlési jegyzőkönyvből ezen díjlevelek helyességéről meggyőződést szerzett: azokat a maga részéről megerősíti s végleges jóváhagyás végett a főtisztelendő egyházkerülethez felterjeszteni határozza.

24. Farkas Pál, tibold-daróczi, Nagy Pál, felső-ábrányi, Kovács István, heő-csabai, Nagy Simon, mályii előkönyörgő tanítók és Tokaji Nagy Lajos, felső-ábrányi lelkész-segély iránti kérvényeik

a segélyosztó bizottsághoz tételnek át.

25. Olvastattak az alsó-zsolczai egyház jelentései s az azokhoz csatolt adásvevési és ajándékozási szerződések.

Az egyházmegyei közgyűlés tudomásul veszi, hogy az alsó-zsolczai egyház elállt az alsó-zsolczai 43-ik számú telekkönyvben 1. r. sz. a írt, ingatlan megvételétől s hogy e helyett 800 frtért Gál János, Gál Péter és Dallos Juliánától megvette az alsó zsolczai 89-ik számú telekkönyvben I. r. sz. a. alatt írt, az ottani lelkész-lakkal szomszédos beltelket s hogy ehez Vay Béla báró és Vay Tihamér gróf urak kegyességéből, ajándékozás jogcímén, tulajdonul kapta

az alsó-zsolczai 56-ik számú telekkönyvben +2 r. sz. a. írt ingatlant; s ez úttal, annak kiemelése mellett, hogy az alsó-zsolczai 43-ik számú telekkönyvben írt ingatlanra vonatkozólag kötött szerződés, mert a főtisztelendő egyházkerület jóváhagyását, megerősítését meg nem nyerte — önmagától megsemmisült, érvénybe csak az egyházkerületi jóváhagyás után léphetvén: a becsatolt két darab szerződést jóváhagyja s a vonatkozó iratok kapcsán, megerősítés végett a főtisztelendő egyházkerülethez felterjeszteni rendeli; a kegyes adományozóknak a maga részéről is köszönetét nyilvánítja; a becsatolt építési tervet pedig elfogadja, az építésre engedélyt ad, annak befejezéséről s ezen ügy lebonyolításáról pedig jövő tavaszi közgyűlésünkre, az egyházat kimerítő jelentés-tételre utasítja

26. A canonica-visitatio teljesítésére kiküldettek :

Fekete József, tanácsbíró és jegyzőül Fekete Gyula, a mező-csáthi; Sólyom Gyula t. b. és jegyzőül Illyés János, az igriczii; Kerekes József t. b. és jegyzőül Gere Lajos, a miskolczi; Bodolay István, t. b. és jegyzőül Ando Lajos a mezőkeresztesi járásokba.

27. Gecse Lajos, sárospataki főiskolai szénior, segéd-lelkési oklevele és kibocsátványa alapján, kéri magát az alsóborsodi egyházmegyébe segéd-lelkészül bekebelezettni.

Közgyűlésünk Gecse Lajos főiskolai szénior, ki első vizsgáját minden tantárgyból jeles eredménnyel tette le, készséggel sorozza segéd-lelkészeink közé.

28. Olvastatott Fekete Józsefnek, az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökének nagy gonddal és fáradsággal készült, a tanügynek minden mozzanatát részletesen felölelő jelentése, mely a következőkben tünteti fel tanügyünk 1896/97-ik évi állapotát :

a) Egyházmegyénk lélekszáma 59.552.

Mindennapi tanköteles 6679; a múlt évinél több 105-tel.

Mindennapi iskolás 6244; a múlt évinél több 91-el.

Ismétlő iskolaköteles 2540; a múlt évinél több 319-el.

Ismétlő iskolába járt 2199; a múlt évinél több 247-el.

Egybevetve az összes tanköteleseket és iskolába járókat a tanköteleseknek ez évben 91.58%⁰/₀ járt iskolába, míg a múlt 189⁵/₆ tanévben 94.21%⁰/₀; és így a visszaesés 2.63%⁰/₀.

b) Egyházmegyénkben van 60 népiskola, négygyel több, mint a múltban. A 60 iskola közül 39 VI osztályú; 9 V. osztályú, 11 IV. osztályú, 1 III. osztályú. E 60 iskolában 85 tanerő működik s ezek közül 76 rendes; 4 ideiglenes, 4 helyettes és 1 segédtanító.

c) A szellemi állapotot illetőleg, kitűnő iskola van 31, dícséretes 31, kielégítő 15; gyenge 8, egy nincs osztályozva. Az iskolák közül:

Kitűnőek: Miskolczon a néhai Szarka Ferencz utódjáé, a Várhelyi Györgyé, Varga Soma, Csiky Béla, Putnoky István, Nagy Bertalan, Kőszeghy István, Filep József iskolái. Mező-Keresztesen a Tóth József, Paksy Dániel, Bán Jolán és Boor Róza; Alsó-Zsolczán: Baksa Lajos és Géresy Ilona; Mező-Csáthon a Tóth Elek; Tisza-Nánán a Szász Béla iskolája; továbbá az ároktői nagyobb; poroszlói mind az öt; szederkényi fiu- és leány-, a nemesbikki és a belső-bőcsi fi-, az aranyosi, az igricii és harsányi iskolák.

Dícséretesek: Mező-Csáthon a Kis József, Filep Ilona; Tisza-Nánán a Csillik Balázs és Asztalos József; Miskolczon a Pásztor Miklós, Tana Lina, Papp Ferencz; Mező-Keresztesen a Bertók Károly iskolája; továbbá a mályii, ládházai, emődi, cserépfalusi fiu-, zsérczi, egri, s.-kereszturi, tisza-keszii leány-, ároktői kisebb, dorogmai kisebb, átányi nagyobb fi-, az oszlári, palkonyai, heó-papii, tisza-tarjáni fi- és leány-, a vattai, kisgyőri fi-, és leány-, a geszti, sályi és daróczi iskolák.

Kielégítők: Eger-Lövőn a Tóth Gyula, továbbá a kistokaji, cserépfalui leány-, noszvaji kisebb, andornaki, diós-győri, csabai, hevesi, átányi kisebb és nagyobb leány-, a lőrinczfalvi, ónodi, belső-bőcsi leány-, külső-bőcsi, ábrányi, valki iskolák.

Gyengék: Eger-Lövőn a Fűry, Mező-Csáthon a Balogh János iskolája; a dorogmai nagyobb, a bábai, szalontai, nagymihályi és a geleji fiu-iskola.

Osztályozatlan a maklári iskola.

d) Az iskolai felszereléseket tekintve, van 89 tanterem; ezek közül kellőleg felszerelt 50; hiányosan felszerelt 38; semmiféle felszereléssel nem bír 1. a ládházai.

e) az iskolák alapja pénzben 1075 frt 42 kr., földben pedig $68\frac{3}{4}$ kat. hold.

f) Testgyakorda van 5 helyen, eszközökkel; 19 helyen eszközök nélkül. — Faiskola van 45, melyből 33 rendezett, 12 rendezetlen.

g) A tanítók összes javadalmazása 42672 frt., melyből átlagosan 478 frt 48 kr. esik egy-egy tanítóra. Legmagasabb javadalma, 800 frt van a szederkényi fitanítónak, legkisebb, 262 frt a maklári tanítónak.

Az itt felsorolt statisztikai adatokra vonatkozólag azonban a tanügyi bizottsági előterjesztés azon panaszt hangoztatja, hogy statisztikánk nem megbízható; sem a tanítók, sem az iskolalátogató körlelkészek nem fejtenek ki e tekintetben olyan gondot és utánjárást, mint a mennyit a tanügy fontossága megkívánna, holott hamis statisztikából tanúságokat levonni lehetetlen.

Midőn a tanügyi bizottsági elnök ezen szép és tanulságos előterjesztését a legnagyobb elismeréssel veszi tudomásul egyházmegyénk, egyúttal figyelmezteti a tanítókat és körlelkészeket, hogy szigorúan ragaszkodjanak egyházkerületünk azon intézkedéséhez, hogy minden évben a névtárba beszolgáltatott adatokat terjeszszék be a tanügyi bizottság elnökének is.

29. A tanügyi bizottsági előterjesztés kapcsán felmerült azon panasz, hogy a tanítók egynémelyike nem viszi felebb fokozatosan, évről-évre a gyermekeket az iskola egyes osztályaiban, aminek aztán az a természetes következménye, hogy a gyermekek nagy sokasága összetorlódik az első és második osztályban; s a legfelső osztályokban sok helyen vagy egyáltalában nincs növendék, vagy csak egy kettő tud oda feljutni s így az iskolás gyermekek nagy része a nélkül kerül ki a az iskolából, hogy Magyarország történetét és más, a felső osztályokba beosztott tantárgyat tanult volna.

Ezen visszás és a tanügyre nézve káros állapotok megszüntetése végett, egyházmegyei gyűlésünk szigorú köteletségévé teszi a tanítóknak, hogy a gyermekeket évről-évre, fokozatosan vigyék felebb az iskola megfelelő osztályaiban és a VI. osztályt, lehetőleg mindenütt állítsák be. És ennek ellenőrzése céljából az iskolalátogató küldöttség számára a *B* tabellát minden

évben elkészítsék. A körlátogató lelkészek pedig utasíttatnak, hogy ezen *B* tabellából évenként győződjenek meg arról, hogy a növendékek fokozatos előbbvitele megtörtént-e? és hogy az olyan iskolát, a hol az első osztálybeli növendékek száma, az összes létszámnak 25%-át teszi: kitűnőnek ne minősítsék s azt a tanítót, a ki a *B* tabellát el nem készíti, az egyházkerületi szabályrendeletek értelmében, megbírságotlaltás végett, a tanügyi bizottság elnökének jelentsék be.

30. Ugyanezen tanügyi bizottsági előterjesztés, nagy elismeréssel emlékezik meg Óbis Ferencz, aranyosi ideiglenes tanító működéséről, ki a tanítói oklevelet anyagi szegénysége miatt nem tudta eddig megszerezni. Indítványozza, hogy egyházmegyénk nyujtson neki segílyt az oklevél megszerzésére s ez által tegye lehetővé, hogy a mai tanító szűk-világban egyházmegyénk kebelében, állandóan megmaradhasson.

Közgyűlésünk Óbis Ferencz, aranyosi ideiglenes tanítót, oklevélszerzés czéljából, a segílyezendők közé előjegyzi.

31. Ugyanazon tanügyi bizottsági előterjesztés szerint, a heő-szalontai iskolában, a tanítás ügye a lehető legroszabb állapotban van. Az egyházkerületi tanterv a legkisebb mértékben sincs megtartva. Ott sem magyar nyelvtant, sem természetrajzot nem tanítanak, sőt még a vallástudományból is botrányos keveset, az egy éves iskolások pedig úgyszólván a betüket sem ismerik stb.

Közgyűlésünk kimondja, hogy Tóth Ferencz, heő-szalontai tanító jegyzőkönyvi kivonaton felhivandó tanítói kötelességének hű és pontos teljesítésére s az egyházkerületi tanterv betartására.

32. Az iskolalátogató küldöttség jelentése szerint a zsérczi iskola és tanítói lakás botrányos rossz állapotban van, úgy, hogy annak felépítését már tovább halasztani nem lehet.

Felhivatik a zsérczi egyház előljárósága, hogy az iskola és tanítói lakás felépítését vegye munkába, s ha másképen nem tudja annak költségeit előállítani: erre nézve a domesztikai tőke-segély megnyeréseért folyamodjék.

33. Szintén az iskolalátogató küldöttség jelenti, hogy Makláron az iskola szellemi állapota megvizsgálható nem volt, mert az aratási vizsgát előbb megtartották, mint a körlátogató lelkész évi látogatását megejtette volna.

Ezen esetből kifolyólag nemcsak a maklári egyház, hanem általában az összes egyházak előljárói figyelmeztetnek, hogy az aratási vizsgát addig sehol meg ne tartsák, míg az iskolalátogató körlelkészek törvényszerű évi látogatásukat el nem végzik.

34. Szalóczy Pál, az alsó-csáthi járás és Csiszár Béla, az igriczii járás iskolalátogatói, ezen megbízatásuk alól magukat felmentetni kérik.

Tekintetbe véve Szalóczy Pálnak megszáporodott hivatalos teendőit, Csiszár Bélának pedig azt, hogy már 9 év óta viseli e tisztséget: egyházmegyénk őket az iskolalátogatás terhei alól felmenti s a mező csáthi alsó járásban Szalóczy Pál helyett, Sólyom Barna, eger-lövői lelkészt, az igriczii alsó járásban pedig Csiszár Béla helyett Kovács Károly, palkonyai lelkészt bízza meg az iskolalátogatói teendők végzésével.

35. Olvastatott Fűry Lajos, eger-lövői tanító kérvénye a már rendszeresített másodtanítói állás részleges javadalmasására szolgáló s általa fizetendő 25 köböl gabona elengedése tárgyában.

Közgyűlésünk ismervén az eger-lövő tanítói viszonyokat, ismervén azt, hogy folyamodó 30 hold föld használata, 60 köböl gabonából álló párbér stb. élvezetében van, s tudja azt is, hogy folyamodó agg korára való tekintettel, maga kérte egy másod tanítói állás szervezésének engedélyezését; s mert kötelességének egy részét ezen új tanító lett volna hivatva átvenni, — maga folyamodó engedte át az új tanítói állás díjazására a 25 köböl gabonát, a melyet aztán állami segély egészített ki megfelelő összegre; tekintettel arra, hogy ezen másodtanítói állás csak rövid ideig volt betöltve s hogy bár a pályázat közzé lett kihirdetett, ez állást jelentkezők hiá-

nyában betölteni nem lehetett, — folyamodó azon kérelmét, hogy a 25 köből gabona kiadásának kötelezettségétől felmentse, nem találta teljesíthetőnek, annyival kevésbbé, mert ezen 25 köből gabona a másodtanító díjlevelében bennfoglaltatik s e díjlevelhez az egyházmegye nem nyúlhat. De a fenforgó viszonyokra tekintettel, azon esetre, ha a másodtanítói állás betöltetnék, utasítja folyamodót, hogy e kérvényében felhozott indító okai elősorlásával, annak idején, segélyért folyamodjék.

36. A folyó évi tavaszi egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 19-ik pontja értelmében, az egyházmegyei lelkészi értekezlet, ennek felterjesztése folytán pedig közgyűlésünk tárgyalás alá vette azon kérdést, vajjon az egyházkerületi lelkészi értekezleteket szükségeseknek tartja-e? s ha igen, micsoda elvek és módozatok szerint volnának legcélszerűbben megvalósíthatók?

Közgyűlésünk, a lelkészi értekezlettel egybehangozván, még nem tartja elérkezettnek az időt az egyházkerületi értekezletek tartására, a mennyiben még most az egyházmegyei lelkészi értekezletek is többnyire a kezdet nehézségeivel küzdenek: hanem óhajtandó az, hogy először csak a megyei értekezletek erősödjenek meg és menjenek át úgyszólván a lelkészi kar vérébe s majd akkor aztán meghozza az idő az egyházkerületi lelkészi értekezletek szükségét is.

37. Az egyetemes lelkészi értekezlet a következő indítványt terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé:

Tekintettel arra, hogy az államkormány a különböző felekezetek, illetőleg azok lelkészeinek segélyezését munkába vette s a közel jövőben meg is valósítja;

tekintettel arra, hogy a lelkészeknek ezen állami segélyezése a konvent által más célra készített „Jelentő ívek“ alapján van munkába véve, mely „Jelentő ívek“ kimutatása nem tünteti fel az egyházak igazi szükségletét, s országszerte nem egyenlő elvet alkalmazott a lelkészi jövedelmek kiszámításánál, s így a segélyt nem mindig oda juttatja, a hol igazi szükség van;

tekintettel továbbá arra, hogy az egyház iránt való elhi-

degülésnek, idegenkedésnek s az egyházak elnéptelenedésének a hívek nagyon súlyos és igazságtalan megadóztatása az egyik legnagyobb oka; s végül

tekintettel arra, hogy a róm. kath. egyházban, az irányadó köröket nagyban foglalkoztatja a párbér eltörlésének kérdése, mely esetben híveink a katholicizmus hódításának még nagyobb mértékben lesznek kitéve:

Kerestessék meg a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés által a főtisztelendő egyházkerület, az egyházkerület által a főt. és mélt. konvent, hogy egyházi életünkben több gyökeres reform megvalósítására van szükség, ha egyházunkat az elnéptelenedéstől s híveinket az egyház iránti elhidegüléstől meg akarjuk menteni, s ha az államsegélyt a legilletékesebb helyekre akarjuk juttatni. Nevezetesen sürgős szükség van:

1. Egy új összeírásra, vagyis más „Jelentő ívek“ készítésére, mely országszerte egyenlő alapon, egyenlő elvek szerint állapítsa meg a lelkészek jövedelmét s a hívek teherviselési képességét, hogy a hívek válláról a teher elviselhetetlen része levétetvén: az államsegély az így mutatkozó hiány fedezésére fordíttassék. Szükség van.

2. arra, hogy a zsinati előmunkálatok közé már most felvétsék a jelenlegi igazságtalan párbér-rendszer eltörlése s a helyett a híveknek országszerte arányos és igazságos megadóztatása, hogy az állami adó egy bizonyos százalékánál, az egyházi teher, sehol se legyen több, s eszközöltessék ki, hogy az egyháztagoknak ily nemű megadóztatása után mutatkozó egyházi szükségletek az 1848 évi XX. t.-cz. értelmében az állampénztárból fedeztessenek.

Ezen indítványokat közgyűlésünk elfogadván: azokat pártolólág terjeszti fel a főt. egyházkerületi gyűlésre.

38. Ugyancsak az egyetemes lelkészi értekezlet terjeszti fel az egyházmegyére azon kérelmet, hogy — miután a Szent-István napjának megünneplése és a vasárnapi munkaszünetnek ezen npra való kiterjesztése, országos törvényre való hivatkozással követeltetik tőlünk, protestánsoktól is; s miután a polgári hatóságok egyik helyen elnézik, ha a protestánsok ezen a napon dolgoznak, a másik helyen azonban zaklatásnak és bírságolásnak teszik ki híveinket, — adjon véleményt egyházmegyénk arra nézve, hogy milyen magatartást tanúsítsanak híveink e reánk erőszakolt ünneppel szemben?

Egyházmegyénk, — tekintettel arra, hogy a Szent-István napját a róm. kath. egyház egészen a maga felekezeti ünnepének tartja; tekintettel arra, hogy ez a nap csakugyan pápai bréve alapján lett hajdan ünnep-nappá téve; tekintettel arra, hogy minket ev. ref. vallásuakat, kik hazánknak mindig hű és igaz fiaí voltunk, senki józanúl hazafiatlansággal nem vádolhat, ha ezt a napot meg nem ünnepeljük is: kimondja, hogy a Szent-István napját az ev. ref. vallásuakra nézve ünnepnapul nem tekintheti, s egyúttal felterjesztést intéz a főtisztelendő egyházkerülethez, hogy a főt. és méltóságos konventet kérje fel, miszerint a kormánynál oda hatni méltóztassék, hogy Szent-István napján a protestánsok mentessenek fel a munkaszünetről szóló törvény kötelezettsége alól.

39. Az időszaki tanács tagjaiúl, ujlag megválasztattak: egyházi részről: Nagy Ignác, rendes; Maklári Károly és Sólyom Gyula póttagok; világi részről: Szathmáry Király Pál és Molnár Bertalan, rendes-, Mikuleczky István póttagok.

40. Az őszi egyházkerületi közgyűlésre, egyházmegyénk képviselőjében, kiküldetnek:

az elnökség mellett: Makláry Károly, Fekete József és Sólyom Gyula, egyházi; Szathmáry Király Pál, Pappszász Lajos és Mikuleczky István, világi tanácsbírák.

41. Tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk a szirmai egyház kebelében fog megtartatni; miről a nevezett egyház jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

42. Mindezen jegyzőkönyvi pontok hitelesítették.

Bírósági ügyek.

Az alsóborsodi ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának 1897. szeptember 2-án Miskolczon tartott üléséről fölvetett jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Tóth Dániel, esperes, Báró Vay Elemér, egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Makláró Károly, Nagy Ignác, Fekete József, Sólyom Gyula, Kerekes József, Bodolay István, egyházi; Szathmáró Király Pál, Pappszász Lajos, Mikuleczky István, Fodor Pál, világi tanácsbírák; Dr. Németh Imre, jegyző.

I. Olvastatott a lőrinczfalvi egyház kérelme, a tőle Tóth Ferencz segédlelkész által 1891 őszén kölcsön vett 46 frt visszafizetése tárgyában.

Az alsóborsodi egyházmegye közigazgatási bírósága, — a lőrinczfalvi egyház előljárósága, az e kérdésben kiküldött tanácsbírák és végre Tóth Ferencz, segédlelkész meghallgatása alapján, megállapítja a következő tényeket:

1891. év őszén Tóth Ferencz, akkori lőrinczfalvi segédlelkész-tanító, az ottani jegyző és a róm. kath. kántor, mint egyformán érdekelt felekkel, megállapodott abban, hogy a használatául szolgáló egy darab egyházi föld használhatóvá tétele czéljából, egy víz-levezető árkot és gátat építenek közös költségen.

Ezen munkálatok terheit Tóth Ferencz, azon feltétel mellett volt hajlandó elvállalni, ha a lőrinczfalvi egyház, az ő terhére eső 46 frtot neki, kölcsönképen előlegezi.

Az egyház Tóth Ferencz segédlelkésznek, a 46 frt kölcsönt meg is adta s ez magát az egyházzal szemben arra kötelezte, hogy e 46 frtos kölcsönt és 6°/_o kamatait az egyháznak úgy fogja megfizetni, hogy a kamaton felül, a tőkéből évenként 10 frtot törleszt.

A gát elkészült. Ekkor Graefl Jenő birtokos, kinek a gát szintén javára szolgált, önként felajánlott 10 frtot a gátépítés költségeire s azt Tóth Ferencz segédlelkésznek át is adta.

Tóth Ferencz azonban elmulasztotta a kölcsönügy teljes rendezését s annak az egyházi felsőbbbségek elé terjesztését, és daczára annak, hogy 4 évig volt ezen állásban: a 46 frt kölcsönt, sürgetések dacára sem fizette vissza, csak a Graefl Jenő által adományozott 10 frtot adta be az egyház pénztárába.

Az ügy vitássá válván, vele emődi gyűlésünk foglalkozott s az egyházlátogatóság jelentése alapján határozta, hogy ezen 46 frtos kölcsönt és 6°/_o kamatait, a lőrinczfalvi segédlelkész-tanítók, 5 frtos évi részletekben fizessék be.

Tóth Ferencz azonban, ezen vele szemben túlméltányosan megállapított kötelezettséget sem teljesítette.

Ennek alapján, az egyházmegyei közigazgatási bíróság elhatározza, hogy a Graefl Jenő által befizetett 10 frtot a 46 frt tőkéből levonja: a felmaradt 36 frt tőkének és az összes 6°/_o kamatnak befizetésére pedig a lőrinczfalvi lelkész-tanítókat kötelezi úgy, hogy ezek évenként, a kölcsönvevés napjától 5 frtot és az esedékes kamatot az egyház pénztárába befizetni kötelesek mindaddig, míg a 46 frt és annak összes kamata, az egyház pénztárába teljesen be nem folyt; s ennek folytán, mert Tóth Ferencz segédlelkész 4 évig volt a lőrinczfalvi egyház segédlelkész-tanítója: őt arra kötelezi, hogy a megfelelő 5 frtos évi részleteket s a 46 frt törlesztetlen részének e 4 évre eső 6°/_o kamatait 15 nap alatt, fizesse be a lőrinczfalvi egyház pénztárába; mindazonáltal a Graefl Jenő által fizetett 10 frt javára beszámíttatván.

Utasíttatik egyúttal az egyház tanácsa, hogy nem fizetés esetén, ezen összeg behajtása iránt a szükséges lépéseket, az illetékes hatóságnál tegye meg, oda, behajtás végett, a kimutatást rövid idő alatt beterjesztvén.

II. A dorogmai egyház megállapíttatni kéri, hogy a folyó évi szeptember 1-én nyugdíjazott Győry Sándor tanítója és a megválasztott új tanító mily arányban osztozkodnak ezen év jövedelmén.

Az egyházmegye közigazgatási bírósága kimondja, hogy a pénzbeli és terménybeli járandóságok egyharmada a nyugalmazott tanítót és

két harmada az új tanítót illeti; a tanítói javadalmazáshoz tartozó legelő használatába az új tanító folyó évi szeptember hó 1-én lép be; a rétek folyó 1897. évi hasznának egyharmada a nyugalmazott tanítót, kétharmada az új tanítót illeti s végre mert a tanító használatára rendelt szántóföldeken egyházi törvényeink a háromnyomásos gazdálkodási rendszert írják elő s e szerint a föld egyenlő egyharmada őszi vetéssel, egyharmada tavaszi vetéssel lett volna értékesítendő, a felmaradt egyharmad pedig fekete ugar-
nak lett volna hagyandó: tekintettel arra, hogy az egyházmegyei bíróság tudomást szerzett arról, miszerint Győry Sándor, a rendelkezésére álló egész földet őszi vetéssel vetette be s az ezen módoni gazdaságot már évek óta üzte: a földek egyenlő egyharmadának termését, őszi vetésnek tekinti, s ehez való tulajdon jogát a volt tanítónak megállapítja; egy harmadának termését a tavaszi vetés helyettesítőjének tekinti s ennek $\frac{2}{3}$ -át az új tanítónak, Fejes Józsefnek ítéli oda; ugy azonban, hogy ezen $\frac{2}{3}$ -ad helyett a nyugalmazott tanító a folyó 1897. év őszi bevetendő őszi föld ötöt illető $\frac{1}{3}$ -át adja át az új tanítónak kárpótlásul s így a nyugalmazott tanító többet a tanítói földből, semmit nem használhat; s mert ugart a régi tanító nem hagyott s így utódja megfosztatott annak a lehetőségétől, hogy jó őszi vetésre tegyen szert: a földek harmadik harmadának termését, egyenlően megfelelni rendel a két tanító közt s ehez képest utasítatik Győry Sándor, hogy a fentiekben meghatározott értékeket Fejes József tanítónak 15 nap alatt adja ki, mit ha nem tenne, a dorogmai egyház presbyteriuma felhivatik, hogy a Győry Sándor részére még az egyház pénztárából kijáró pénzekből a megfelelő érték erejéig Fejes József tanító fenti igényeit elégítse ki s esetleg e célból, illetékes hatóságainak jogi segélyét vegye igénybe.

A presbyterium arra is utasítatik, hogy a tandíjakat és párbért maga szedje be s fentiek szerint ossza meg a tanítók közt.

III. Olvastatnak a mező-keresztesi egyház tanácsának, 1897. augusztus 29-én kelt határozata s az ennek kapcsán Gomba Lajos és társai által beadott ellenkérvény, a Tamko Ferencz halála folytán üresedésbe jött lelkészi-állásnak Szalóczy Pál, tiszta-valki lelkész meghívása által leendő betöltése tárgyában.

Mivel zsinati törvényeink nem írják körül félremagyarázhatlanul a lelkészi állás meghívás útján leendő betöltésének módozatait s az e körüli eljárás és a $\frac{2}{3}$ többség megállapításának formáit; és mivel e zsinati törvény életbeléptetése és végrehajtása tárgyában a főt. egyházkerület elvileg kimondta, hogy nem szükséges a $\frac{2}{3}$ többségnek még aláírások által való bizonyítása sem, hanem elégséges a presbyteriumnak ezt igazoló jegyzőkönyvi kivonata: az egyházmegye közigazgatási bírósága tudomásul veszi, hogy a mező-keresztesi egyház, a Tamko Ferencz halála által megüresedett lelkészi állást Szalóczy Pál meghívása által akarja betölteni, s felkéri az esperesi hivatalt: hogy intézkedjék saját hatáskörében a zsinati törvények alapján az iránt, hogy a kiküldendő bizottság szabályos eljárás mellett megállapítsa, miszerint a választó-képes hívek $\frac{2}{3}$ -ának kívánsága-e az, hogy Szalóczy Pál meghívása által töltsék be a mező-keresztesi egyházban üresedésbe jött lelkészi hivatal?

Gomba Lajos és társainak kérvénye ezúttal határozat-hozatal tárgyát nem képezheti, a menyiben a kérvényükben kifejtve levő akaratuknak, a kiküldött bizottság előtt, a zsinati törvények 202. és 203 §§-ai alapján módjukban áll kellő érvényt szerezni.

Jegyzették: *Szalóczy Pál*, egyházi főjegyző: 1, 2, 3, 11, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 26, 27, 39, 40, 41, 42. pontokat.

Dr. Németh Imre, világi főjegyző: 7, 8, 20, 25, 35. pontokat és a bírósági ügyeket.

Illyés János, egyházi aljegyző: 21, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38. pontokat.

Husztly Béla, világi aljegyző: 4, 5, 6, 9, 10, 22, 24. pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak kimutatása.

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Esperesi féléves jelentés.
3. Egyházmegyei világi főjegyző és egyházi aljegyző beerősítése.
4. Sturmman György világi tanácsbíróvá választása.
5. Béky József lőrinczfalvi lelkész-tanító beerősítése.
6. Tanítói megerősítések.
7. A heő-papii egyház jelentése a magtári tartozások tárgyában.
8. A cserépfalusi egyház utasittatik ingatlainak telekkönyvi rendezésére.
9. A vattai egyház jelentése a tanítói regále kártalanítási hátrálékról, tudomásul vétetik.
10. A geszti egyház jelentése a magtári tartozásokról, tudomásul vétetik.
11. A tiszta-oszlári egyház 200 frt domesztikai segélyre ajánltatik.
12. A heő-bábai egyház domesztikai tőkesegélyre ajánltatik.
13. A vattai egyház 2400 frt. tőkesegélyre ajánltatik.
14. Tokaji Nagy Lajos 200 frt domesztikai segélyre ajánltatik.
15. A f.-ábrányi egyház 200 frt domesztikai segélyre ajánltatik.
16. A tibold-daróczi egyház 200 frt domesztikai segélyre ajánltatik.
17. A noszvaji egyház 500 frt domesztikai segélyre ajánltatik.
18. Somodi János 100 frt domesztikai segélyre ajánltatik.
19. Kazai Sándor 200 frt domesztikai segélyre ajánltatik.
20. Tamko Ferenczné, lelkész-özvegy kérelme a csonka és kegyeleti év tárgyában, megadatik.
21. A böcsi egyház kivetési kulcsa elfogadtatik s a parochia építésre az engedély megadatik.
22. A kis-győri egyháznak engedély adatik a tanítói díjlevél módosítására s a díjlevél megerősítés végett az egyházkerületre felterjesztetik.
23. A dorogmai két tanítói állás díjlevelei megerősítettnek s jóváhagyás végett az egyházkerület elé terjesztetnek.
24. Tanítók segélykérvényei a segélyosztó bizottsághoz tétetnek át.

25. A zsolczeni egyház ingatlan vásárlása és ajándékozási szerződés jóváhagyatik s megerősítés végett az egyházkerületre felterjesztetik.
26. A canonica-visitatio elrendeltetik.
27. Gecse Lajos, sárospataki főiskolai szénior, segédlelkészül az egyházmegyébe kebeleztetik.
28. Fekete József tanügyi jelentése tudomásul vétetik.
29. A tanítók utasítatnak a B tabella elkészítésére.
30. Obis Ferencz, aranyosi ideiglenes tanító, oklevélszerzés céljából a segélyezendők közé felvétetik.
31. Tóth Ferencz, heő-szalontai tanító, kötelességei teljesítésére figyelmeztetik.
32. A zsérczi egyház iskolaépítésre utasítatik.
33. Az egyházak felhivatnak, hogy az aratási vizsgát, a körülátogatók megérkezéseig, sehoh meg ne tartsák.
34. Szalóczy Pál és Csiszár Béla iskolalátogatók ezen tisztség alól felmentetnek; Sólyom Barna és Kovács Károly lelkészek, iskolalátogatókúl kineveztetnek.
35. Fűrj Lajos, eger-lövői tanító kérelme nem teljesítettik.
36. Az egyházkerületi lelkészi értekezlet nem véleményezettik.
37. Az egyházmegyei lelkészi értekezlet indítványa az egyházi adózás-, és államsegély kérdésében, az egyházkerületre terjesztetik.
38. Ugyanannak indítványa a Szent-István napi munkaszünet tárgyában, az egyházkerületre terjesztetik.
39. Az időszaki tanács tagjai megválasztatnak.
40. Az egyházkerületi gyűlésre képviselők küldetnek.
41. A tavaszi egyházmegyei közgyűlés helyül Szirma jelöltetikki.
42. Jegyzőkönyv hitelesítése.

Bírósági ügyek: I. A lőrinczfalvi egyház peres ügye Tóth Ferencz segédlelkészszel. II. A dorogmai egyház részére megállapítatik az idei tanítói jövedelem elosztási kulcsa a nyugalmazott és új tanító között. III. A mező-keresztési egyház lelkész-hívási ügye.

